

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Toidulisandite nõuetekohasuse hindamine

Airika Salumets
Põllumajandus- ja Toiduamet
Peaspetsialist

Vitamiinid ja mineraalained

- **Kasutada võib teatud vitamiine, mineraalaineid**, nt ei või kasutada vanaadiumit, koobaltit, hõbedat
- **Kasutada võib teatud ühendeid**, nt ei või kasutada magneesiumtreonaati, nikotiinamiid mononukleotiidi
- **Teatud vitamiinidele/mineraalainetele max kogused**

Vitamiinid: A, D, E, B3, B6, foolhape

Mineraalained: Ca, P, Mg, Cu, F⁻, I, Mb, Se, Zn

- **Lubatud hälbed** (ehk kui palju võivad kogused määrgistusest erineda)

Min -20%

Max +50% (mineraalained), +45% vitamiinid

Taimed

- Ei ole toidulisandites EL üleselt ega siseriiklikult reguleeritud
- **EL-s keelatud taimed toidus** ([määrus 1925/2006](#)):
 1. kiima-johimbepuu (*Pausinystalia johimbe*)
 2. *Efedra* perekonna taimed
 3. perekonda *Aloe* kuuluvate liikide lehtedest saadud preparaadid, mis sisaldavad hüdroksüantratseeni derivaate
- **Ravitoimega taimed** – [RA nimekirjas](#) taimi sisaldavad tooted ei ole automaatselt ravimid, vaja RA määratlust
- Eksootilised taimed- uuendtoidu kahtlus!

Piirnormid, piirangud, keelud

- **Saasteained** ([määrus 1881/2006](#))

Plii, kaadmium, elavhõbe, tsitriniin, polütsükliilised aromaatsed süsivesinikud (PAHid), dioksiinid

- **Ained/taimed** ([määrus 1925/2006](#))

Keelatud ained: aaloe-emodiin, dantroon, emodiin

Piirangud: transrasvad- kuni 2 grammi 100 grammi rasva kohta

- **Uuendoidud** ([määrus 2017/2470](#))

Piirangud kogustele

Piirangud tarbijarühmadele

Piirangud turustamisele

Nõuded spetsifikatsioonidele

Lisaained

- Nõuded [määruses 1333/2008](#) (toidugrupid, kogused) ja [määruses 2012/231](#) (lisaainete spetsifikatsioonid)
- Imikute ja väikelaste toidulisanditele ei ole eraldi nõudeid kehtestatud ja seega lähtutakse toidugrupi 13.1.3. (muud imikutoidud) ja 13.1.4. (muud väikelastetoidud) nõuetest
- Titaandioksiid (E171) keelatud 7. augustist 2022
- E211 (naatriumbensoaat) keelatud siirupites

Alkoholi sisaldav toidulisand on muu alkohol ehk aktsiisikaup

- Toidulisandit on lubatud toota ainult aktsiisilaos
- Toode peab olema nõuetekohaselt maksumärgistatud
- tarbimisse lubamisel või teisest liikmesriigist ilma ajutise aktsiisivabastuseta Eestisse toimetamisel tekib aktsiisi maksmise kohustus

Toidulisandi tootja aktsiisilao nõuded on teatud tingimustel lihtsustatud

[MTA juhised: Alkoholi sisaldava toidulisandi aktsiisiga maksustamine](#)

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

Uuendtoit

Uuendtoit on, mida ei ole kasutatud toidus/toiduna:

- enne 15.05.1997
- Euroopa Liidu liikmesriikides
- olulisel määral

Uuendtoidu liigid:

1. Uus uuendtoit
2. Traditsiooniline toit kolmandatest riikidest

- ja kuulub järgmistesse toidukategooriatesse:

- uue või tahtlikult muudetud molekulaarstruktuuriga toit
- mikroorganismidest, seentest või vetikatest saadud toit
- mineraalset päritolu toit
- taimedest saadud toit
- loomadest saadud toit
- rakukultuurist või koekultuurist saadud toit
- tehisnanomaterjalist koosnev toit
- uue tootmisprotsessiga saadud toidud (kui see põhjustab toidu koostises või struktuuris olulisi muutusi, mõjutades sellega toiteväärtust, inimese ainevahetust või ebasoovitavate ainete sisaldust)

Uuendtoidu staatuse määramine ei pruugi olla lihtne

Ettevõtted peavad kindlaks tegema, kas toit, mida nad turustavad, kuulub uuendtoidu alla või mitte

1. Lubatud uuendtoitude nimekiri ([määrus 2015/2283](#))
2. Info Euroopa Komisjoni kodulehel

[Uuendtoidu kataloog](#)

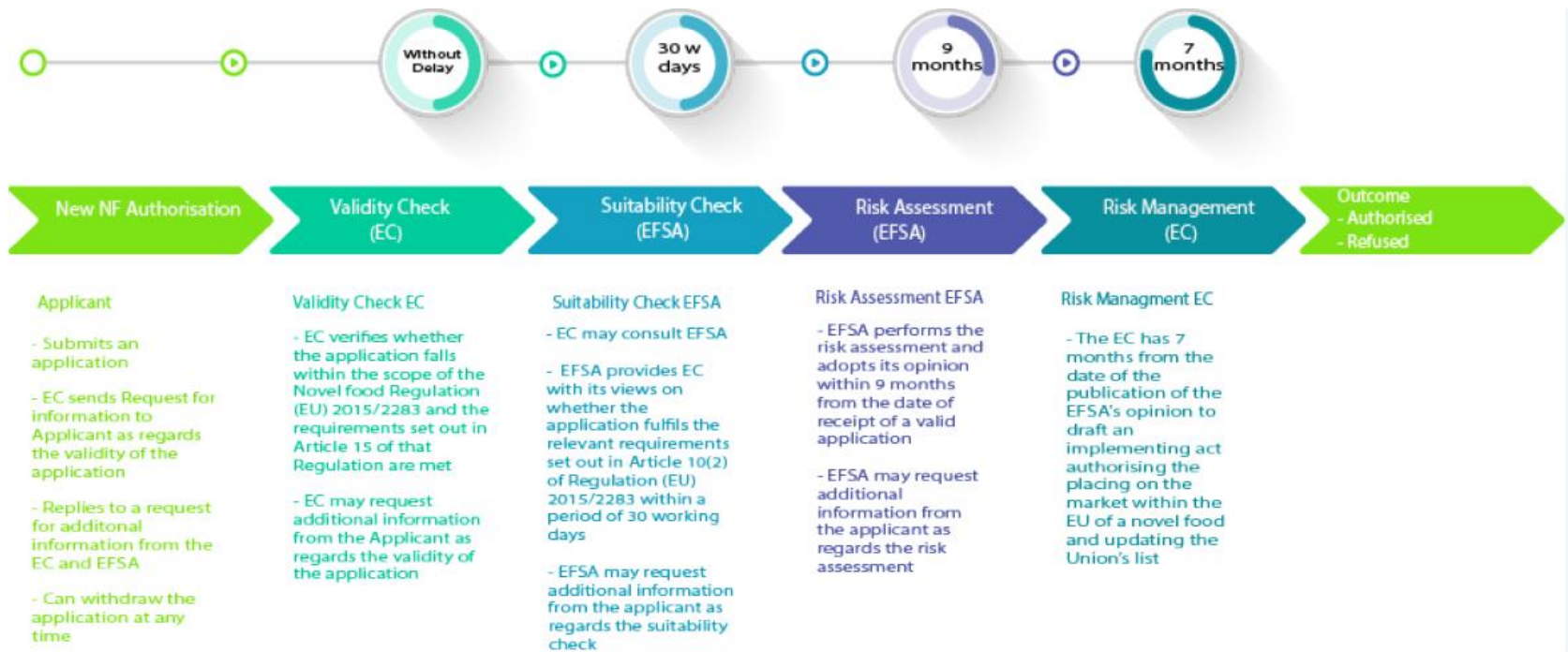
[Vastu võetud uuendtoidu taotlused/teatised](#)

[LR-de uuendtoidu staatuse määramise otsused](#)

3. Teiste riikide õigusaktid ja nimekirjad (vt [PTA kodulehte](#))

Uuendtoit või mitte? → Esitada taotlus uuendtoidu staatuse kindlaks tegemiseks PTA-le

Uuendtoidu turustamiseks on vaja Euroopa Komisjoni luba

Paljusid uuendtoite võib kasutada teatud toidugruppides ja teatud kogustes

Vetikast <i>Haematococcus pluvialis</i> saadud astaksantiinirikas õlivaik	<i>Määratud toidugrupp</i>	<i>Püornorm</i>
	Toidulisandid, nagu määratletud direktiivis 2002/46/EÜ, välja arvatud imikud, väikelapsed, lapsed ja alla 14-aastased noorukid	40–80 mg õlivaiku päevas, s.o kuni 8 mg astaksantiini päevas
Seenest <i>Agaricus bisporus</i> või kerahallikust <i>Aspergillus niger</i> saadud kitosaaniekstrakt	<i>Määratud toidugrupp</i>	<i>Püornorm</i>
	Toidulisandid, nagu määratletud direktiivis 2002/46/EÜ	Nagu koorikloomadest saadud kitosaani tavalise kasutuse puhul toidulisandites
Kondroitiinsulfaat	<i>Määratud toidugrupp</i>	<i>Püornorm</i>
	Toidulisandid, nagu määratletud direktiivis 2002/46/EÜ; täiskasvanud elanikkonnale, v.a rasedatele või imetavatele naistele	1 200 mg päevas
Kroomi sisaldav <i>Yarrowia lipolytica</i> pärmseente biomass	<i>Määratud toidugrupp</i>	<i>Püornorm</i>
	Toidulisandid, nagu on määratletud direktiivis 2002/46/EÜ, välja arvatud imikute ja väikelaste toidulisandid	2 g päevas 3–9-aastaste laste puhul, mis on 46 µg kroomi päevas 4 g päevas vanemate kui 10-aastaste laste, noorukite ja täiskasvanute puhul, mis on 92 µg kroomi päevas

Mürgistusel ei kasutata sõna 'uuendtoit'

- määratakse uuendtoidu nimetus
- vajadusel tuleb välja tuua hoiatused vms info

Rapsiseemnevalk

1. Uuendtoidu nimetus seda sisaldava toiduaine mürgistusel on „rapsiseemnevalk“.

2. Iga „rapsiseemnevalku“ sisaldava toiduaine mürgistusel peab olema märg, et see koostisosa võib põhjustada allergilise reaktsiooni tarbijatel, kes on allergilised sinepi ja sellest valmistatud toodete suhtes. Vajaduse korral peab kõnealune teave olema esitatud koostisosade loetelu vahetus läheduses.

Shiitake-seene (*Lentinula edodes*) mütseelist saadud ekstrakt

Uuendtoidu nimetus seda sisaldava toiduaine mürgistusel on „seene *Lentinula edodes* ekstrakt“ või „shiitake-seene ekstrakt“.

Vetikast *Haematococcus pluvialis* saadud astaksantiinirikas õlivaik

Uuendtoidu nimetus seda sisaldava toiduaine mürgistusel on „Vetikast *Haematococcus pluvialis* saadud astaksantiinirikas õlivaik“

Vetikast *Haematococcus pluvialis* saadud astaksantiinirikast õlivaiku sisaldavate toidulisandite mürgistusel peab olema märg, et imikud, lapsed ja alla 14-aastased noorukid ei tohiks neid tarbida.

Uuendtoit peab vastama ka spetsifikatsioonis toodud nõuetele

Isomalto-oligosahhariid

Pulber:

Lahustuvus (vees), %: > 99
Glükoos (% kuivainest): ≤ 5,0
Isomaltoos + DP3 kuni DP9 (% kuivainest): ≥ 90
Niiskus (%): ≤ 4,0
Sulfaattuhk (g/100 g): ≤ 0,3

Raskmetallid:

Plii (mg/kg): ≤ 0,5
Arseen (mg/kg): ≤ 0,5

Siirup:

Kuivtahkis (g/100 g): > 75
Glükoos (% kuivainest): ≤ 5,0
Isomaltoos + DP3 kuni DP9 (% kuivainest): ≥ 90
pH: 4–6

Sulfaattuhk (g/100 g): ≤ 0,3

Raskmetallid:

Plii (mg/kg): ≤ 0,5
Arseen (mg/kg): ≤ 0,5

(6S)-5-metüültetrahydrofoolhappe glükoosamiinsool

Kirjeldus/määratus:

Keemiline nimetus: *N*-[4-[[[(6S)-2-amino-1,4,5,6,7,8-heksahüdro-5-metüül-4-L-glutamiinhappe glükosamiinsool

Keemiline valem: C₃₂H₅₁N₉O₁₆

Molekulmass: 817,80 g/mol (veevaba)

CASi nr: 1181972-37-1

Välimus: kreemjas kuni helepruuni värvusega pulber

Puhtus:

Diastereoisomeeriline puhtus: vähemalt 99 % (6S)-5-metüültetrahydrofoolhappet

Analüütiliselt määratud glükoosamiini sisaldus: 34–46 % kuivainest

Analüütiliselt määratud 5-metüültetrahydrofoolhappe sisaldus: 54–59 % kuivainest

Vesi: ≤ 8,0 %

Raskmetallid:

Plii: ≤ 2,0 ppm

Kaadmium: ≤ 1,0 ppm

Elavhõbe: ≤ 0,1 ppm

Arseen: ≤ 2,0 ppm

Boor: ≤ 10 ppm

Mikrobioloogilised kriteeriumid:

Aeroobsete mikroobide üldarv: ≤ 100 CFU/g

Pärm- ja hallitusseened: ≤ 100 CFU/g

Escherichia coli: 10 grammis ei leidu

Paljusid uusi uuendtoite võib turustada ainult üks ettevõtte (5 aasta jooksul)

27 uuendtoitu hetkel andmekaitsega, sh:

- nikotiinamiidribosiidkloriid
- 1-metüülnikotiinamiidkloriid
- *Panax notoginseng*'i ja *Astragalus membranaceus*'e ekstrakt
- munakestahüdrolüsaat
- *Hoodia parviflora* kuivatatud maapealsed osad
- rafineeritud krevetipeptiidide kontsentraat
- magustava imemarja (*Synsepalum dulcificum*) kuivatatud viljad
- kaltsiumfruktoboraat

Kõiki loa saanud uuendtoite ei saa kohe turustada

Uued vitamiinide ja mineraalainete ühendid peavad olema ka teiste õigusaktide loetelus

Tavatoit

Määruse 1925/2006 II lisa

Toidulisandid

Direktiivi 2002/46 alusel kehtestatud ühendite loetelu

PÕLLUMAJANDUS- JA TOIDUAMET

Euroopa Maaelu Arengu
Põllumajandusfond:
Euroopa investeeringud
maapiirkondadesse

<https://pta.agri.ee/toidulisandid>

Airika Salumets

605 4765

airika.salumets@pta.agri.ee